

12.1.04

Lähes asetelma esittää palan taiteilijan elämää

Salgadon siirtolavat vapisuttavat yksityisyyden rajoja

TS/Timo Jerkku

Turun Sanomat, Halikko
PÄIVI OJANPERÄ

Oma koti
näyttelynä

Mies istuu pöydän ääressä ja piirtää potrettia. Pöydällä lojuu hujan hajan esineitä. Kirjoja, kyniä, kiviä ja kännykkä.

Työpöydän ympärillä on seinät, jotka on tehty puisista siirtolavoista. Seinänraoista voi kurkkia, mitä taiteilija **Silvio Salgado** puuhaa. Jos kehtaa, katsoja voi toljottaa suoraan oviaukosta sisään, jopa puhutella.

Portugalilaitaiteilijan installaatio ja performanssi *Almost still life* – *Lähes asetelma* pohdiskelee julkisen ja yksityisen rajoja. Onko rajaa, ja missä se kulkee?

– Installaatio on pieni osanen jokapäiväistä elämääni, joka on tuotu julkiseen näyttelytilaan, Salgado kertoo.

Tilat kiehtovat Salgadoa. Yksityisen ja julkisen raja hämärtyy ja rikkoutuu, kun näyttelyvieras joutuu kuin tahtomattaan pohtimaan, pitääkö taiteilijaa tervehtiä ja puhutella.

Katoaako yksityisyys, jos suoja on vain hatarat puuseinät keskellä näyttelysalia?

– Jotkut ihmiset vain tulevat ja katsovat. Etenkin jos kuuntelen musiikkia laput korvilla, kukaan ei halua häiritä.

– Vastavuoroisuutta syntyy vain, jos katsojat haluavat ottaa kontaktia. Julkisilla paikoilla ihmiset harvoin esittelevät itseään ja rupeavat puhumaan keskenään. Siitä tulisi vain kiusallinen olo. Mutta jos kävijä kokee astuvansa yksityisalueelleni, hän saattaa kysyä, voinko tulla sisään, Salgado kuvailee.

Tilaa käsitteleviä näyttelyitä Salgado on tehnyt jo vuodesta 1999. Ensin Lontoossa, sitten Wienissä, Turussa ja nyt Halikossa.

Salgado on altistanut myös oman kotinsa näyttelytilaksi. Kahdesti vuodessa, syksyllä ja keväällä, taiteilijan asunnosta tulee osittain siirtolavojen suojaama näyttelytila, Vienna International Apartment. Näyttely vaihtaa paikkaa aina taiteilijan asuinalueen mukaan.

Vienna International Apartment on siis kuin tosi-tv ilman tv:tä ja nyttemmin myös ilman Wieniä.

Salgado muutti Wienistä Turkuun viime kesänä, ja aikoo viipyä vielä kolmisen vuotta. Mihin sitten, sen näyttää aika.

– Olisin voinut muuttaa myös Helsinkiin, mutta valitsin mieluummin Turun. Haluan kyseenalaistaa ajattelutavan, jonka mukaan kaiken keskipiste on pääkaupunki, ja muualla ei tapahdu mitään, Salgado sanoo.

Itävallassa Salgadoa häiritsi Wien-keskeisyys. Hän valmistele silti parhaillaan näyttelyä Lasipalatsiin Helsinkiin.

– Haluan solmia yhteyksiä kuitenkin myös muualle Suomeen, kuten Tampereelle.

Omien teostensa lisäksi Salgado toimii muiden taiteilijoiden kuraattorina.

– Kun opiskelin taidetta Lontoossa, tutustuin ihmisiin joka puolelta Eurooppaa ja maailmaa. Näistä kontakteista ovat lähteneet liikkeelle monet yhteisnäyttelyt, Salgado kuvaa.

Seinän raosta näkyy pala taiteilija Silvio Salgadon työpäivää.

Matkatavaroita
menneestä

Salgado on opiskellut kuvataidetta, kuvanveistoa ja designia Lontoossa. Ennen taideopintoja Salgado työskenteli valokuvaajana ja graafikkona. Lontooseen muutettuaan hän halusi unohtaa entisen elämän, ja tehdä kokonaan uuden aluevaltauksen. Salgado ei kuitenkaan onnistunut tukahduttamaan tehtyjä töitä, eikä sittemmin halunnutkaan.

– Kun menin Lontooseen, halusin oikeastaan päästä eroon kaikesta valokuvauksesta ja grafiikkaan liittyvästä. Mutta sitten tajusin, että kaikki entinen kuuluu matkatavaroihini, eikä se ole painolasti vaan rikkaus, Salgado sanoo.

Aiempi ura vaikuttaa väkisin nykyisiin töihin.

Samoin kuin muu historia. Ensimmäiset 12 vuottaan Mosambikissa asuneen Salgadon tausta ja ympäristö on monikulttuurinen kuin Lontoo.

– Mosambik on yhtä lailla osa minua ja matkatavaroitani, hän toteaa.

Kulttuurien ja kaupunkien kirjon keskeisyyttäkin voi iskeä koti-ilkävään Portugalin kaipuun lievitetty lempikirjaa lukemalla. Miguel Torgan *Eläimet* lojuu pöydällä, joka on osa installaatiota.

– Olen lukenut kirjan vaikka kuinka monta kertaa. Se kertoo aika kriittisesti ihmissuhteista, mutta ihmisten tilalle päähenkilöiksi on otettu eläimet.

Lähes asetelma – *Almost still life* – *Silvio Salgadon installaatio ja performanssi Franssintalossa Halikossa 4.1. – 29.2. Avoimna sunnuntai- ja pyhäpäivinä kello 11-16.*